

Secció V. Anuncis**Subsecció segona. Altres anuncis oficials****CONSELL INSULAR DE MALLORCA****DEPARTAMENT DE VICEPRESIDÈNCIA DE CULTURA, PATRIMONI I ESPORTS****1711**

Modificació de la incoació del procediment de declaració com a Bé d'Interès Cultural amb categoria de monument a favor del sistema hidràulic de la Font de Mestre Pere que transcorre pels termes municipals de Palma de Mallorca, Bunyola i Valldemossa. (Exp. 23/2013)

A la reunió del dia 21 de gener de 2014, la Comissió Insular de Patrimoni Històric, sobre l'expedient de referència va acordar, el següent:

“

1.- Desestimar les al·legacions presentades pel Sr. Victor Grande Prohens en representació de Drac Plus SLU en data 5 de març de 2013, en base a l'informe tècnic de dia 9 de gener 2014 i amb l'informe jurídic de dia 10 de gener de 2014, ambdós s'adjunten i formen part integrant d'aquest acord.

2.- Estimar les al·legacions presentades pel Sr. Rafel Guinea Mairolot, en representació de TIRME SA, el 28 de juny de 2013 i el 28 de juliol de 2013, en base a l'informe tècnic de dia 9 de gener de 2014, el qual com a motivació s'adjunta i forma part integrant d'aquest acord.

3.- Estimar les al·legacions presentades pel Sr. Daniel Pasarin Fernández i la Sra. Emilia Sanchez Gandullo el dia 26 de juliol de 2013, en base a l'informe tècnic de dia 9 de gener de 2014, el qual com a motivació s'adjunta i forma part integrant d'aquest acord.

4.- Modificar la incoació de l'expedient de declaració com a bé d'interès cultural, amb categoria de monument, del sistema hidràulic de la font de Mestre Pere que transcorre pels termes municipals de Palma, Bunyola i Valldemossa, la descripció i la delimitació del qual figuren a l'informe tècnic de data 9 de gener de 2014, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

5.- Obrir un nou període d'informació pública i d'audiència als interessats, en els termes de l'article 9.3 de la Llei 12/98, de 21 de desembre del Patrimoni Històric de les Illes Balears.

6.- Notificar aquest acord als interessats i als Ajuntaments de Palma, Bunyola i Valldemossa.

7.- Publicar aquest acord d'incoació al Butlletí Oficial de les Illes Balears i al Butlletí Oficial de Estat i anotar-ho al Registre Insular de Béns d'Interès Cultural de Mallorca i comunicar-ho a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears perquè procedeixi a la seva anotació al Registre de Béns d'Interès Cultural de les Illes Balears i a la vegada comuniqui al Registre General de Béns d'Interès Cultural de l'Estat les inscripcions i anotacions que es realitzin.

Tot això, de conformitat amb el que estableix l'article 7 i següents reguladors del procediment de declaració de béns d'interès cultural de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, sense perjudici del tràmit d'audiència als interessats, inclosos els ajuntaments afectats, previst a l'article 9 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, així com del període d'informació pública, i de la resolució de l'expedient. I la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.”

El trasllat d'aquest acord es fa a reserva de l'aprovació de l'Acta.

Palma de Mallorca, 21 de gener de 2014

La secretaria delegada de la Comissió Insular de Patrimoni Històric

Serafina Munar Gregorio

ANNEX I:

(Es publica com a annex un extracte de l'informe tècnic del tècnic de patrimoni etnològic, de dia 9 de gener de 2014. L'informe íntegre a què fan referència els apartats 1, 2, 3 i 4 de modificació de la incoació, consta a l'expedient administratiu núm. 23/2013. Aquest expedient es podrà consultar a les dependències del Servei de Patrimoni Històric (Pl. De l'Hospital, 4, 07012 de Palma de Mallorca) per aquells interessats en el procediment i que acreditin aquesta condició, d'acord amb el que disposa l'art. 31 i ss. de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener).

ASSUMPTE: informe tècnic relatiu a part de les al·legacions presentades dins el procediment de declaració del sistema hidràulic de la font de mestre pere en els termes municipals de Palma de Mallorca, Valldemossa i Bunyola i la modificació de la incoació de l'expedient.

DESCRIPCIÓ.

El bé objecte del present expedient constitueix un sistema hidràulic on l'aigua és impulsada per la força de la gravetat, gràcies al pendent de les síquies. El manteniment d'aquest pendent motiva que per salvar l'irregular orografia del terreny, hi hagi trams subterranis, trams en superfície i trams elevats la qual cosa es reflecteix en diferents solucions d'enginyeria (síquies, aqüeductes, sifons...). Es tracta d'una síquia que transitava fonamentalment descoberta.

Trams i Elements del sistema:

- L'ullal de la font. La font de Mestre Pere sorgeix en una vessant del terreny conformant una bassa o prat. Es tracta d'un manantial càrstic, de descàrrega brusca, de cabal gairebé nul a l'estiu.
- Les síquies. A partir de la font, la síquia discorre resseguint un torrentó, per les finques de Sa Cabana des Frares i Son Bibiloni. Hi ha dues síquies, una petita, serveix per canalitzar una primera distribució regular de l'aigua; la segona síquia, més gran, anomenada *Sa Cuixera*, serveix per continuar la distribució de l'aigua i per drenar el cabal que raja de la font; el sobrant arriba per un torrentó al Torrent Gros. Des d'aquest ramal principal surten, a ambdós costats, diversos ramals secundaris. El de major longitud correspon al que travessa la carretera de Sóller i passa per Son Serra, travessa el torrent de Bunyola i arriba als safareigs de Son Reus.

A principis del XVII, de resultes de la concessió sobre les aigües sobrants, es construeix en el mateix torrent un aqüeducte per tal de possibilitar el pas de l'aigua d'un costat a l'altre del torrent i conduir-la pel traçat, que també es construeix, de la nova síquia, la síquia dita de na Cerdana. Al final de l'aqüeducte, es fa una construcció, una caseta amb comportes, *sa Cantimplori*, la funció de la qual serà la d'un sífó, regulador del cabal d'aigua que circularà per la síquia que segueix a continuació. *Sa Cantimplori* marca l'inici de la síquia de na Cerdana.

Altres elements.

A més de les síquies hi ha diversos elements que completen la riquesa patrimonial d'aquest sistema. Són esmentables: dues casetes de comportes, algun aljub i diversos safareigs a sa Cabana des Frares; tres aqüeductes (*sa Cantimplori*, a les proximitats del camí de Passatemps, i al ramal de Son Reus). Estretament vinculades al sistema hidràulic s'han de destacar les cases de les possessions de sa Cabana des Frares i Son Bibiloni. També és important destacar l'existència del camí de Passatemps, amb les seves fites.

Memòria històrica del bé.

La font de Mestre Pere apareix citada al Llibre del Repartiment, amb la denominació de font de Xilbar, fet que permet afirmar que el seu aprofitament es remunta a l'època islàmica. Tot i que l'alqueria de Xilbar ha estat identificada amb Son Térmens, sembla ser que des del segle XIII el control de la font estigué estretament vinculat a la possessió de Son Bibiloni, propietat de la Cartoixa de Valldemossa des de la segona meitat del XVI fins a la desamortització de 1835. Del segle XIV al XVII se succeïren una sèrie de plets i sentències entre Son Térmens i Son Bibiloni, majoritàriament favorables a Son Bibiloni. En l'actualitat, la font es troba dins els terrenys de la possessió de Sa Cabana des Frares.

Respecte a l'aprofitament de la força de l'aigua, es duia a terme a través dels molins. Al Llibre del Repartiment s'enumeren disset molins en relació a la font de Mestre Pere i al torrent Gros, tot i que en l'actualitat són de molt difícil localització.

Tanmateix, l'ús més important fou el de l'aprofitament de l'aigua per a regadiu, ja sigui procedent del cabal principal de la font o de l'aigua sobrant.

Proposta de delimitació.

La declaració de Bé d'Interès Cultural afecta a la font i a tota la síquia de Mestre Pere. En el cas de la síquia principal es considera que el BIC té una amplada de tres metres, comptats 1'5 a cada banda del centre de la síquia. En el cas de les síquies secundàries es considera que el BIC té una amplada d'un metre, comptats 0'5 a cada banda del centre de la síquia

Entorn de protecció.

S'ha delimitat un entorn de protecció que inclou les cases de les possessions de sa Cabana des Frares i Son Bibiloni, a més dels elements del paisatge natural agrícola tradicional propi de les explotacions per on discorre el sistema hidràulic.

El BIC es dota d'un entorn de protecció suficientment ampli, que s'especifica a la cartografia adjunta i que en cap cas serà inferior als quatre metres a cada banda de les diverses síquies.

Estat de conservació .

La part de la síquia corresponent a la font de Mestre Pere es conserva en bon estat i en funcionament, essent utilitzada tant per part de les possessions més properes com per l'empresa municipal Emaya a partir de la captació d'aigua de l'aquífer que es va fer l'any 1998 per tal de destinar-la a l'abastament urbà.

El conjunt de l'aqüeducte i Sa Cantimplori està en desús i mancat de manteniment.

Criteris d'intervenció.

- a) En el cas del monument pròpiament dit, és dir, la franja que compren la font i la síquia (3 metres), els criteris d'intervenció s'atendran al que diu l'article 41 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.
- b) En el cas de l'entorn de protecció del bé, els criteris d'intervenció s'atendran al que diu el punt tercer de l'article 41 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

Al·legacions

En data de 29 de gener de 2013 la Comissió Insular de Patrimoni Històric va aprovar incoar com a Bé d'Interès Cultural, amb categoria de monument, a favor del sistema hidràulic de la font de Mestre Pere.

Dintre el període d'al·legacions i informació pública s'han formulat les següents al·legacions:

- I) Victor Grande Prohens en representació de Drac Plus SLU
- II) Rafael Guinea Mairlot en representació de TIRME SA
- III) Daniel Pasarín Fernandez i Emilia Sanchez Gandillo

Amb motiu de les al·legacions presentades, en data de 5 desembre es va dur a terme dues cales dins la finca de Son Reus amb el següent resultat:

- Cala A: No es localitzaren restes de cap síquia.
Cala B: es localitzà una síquia de factura relativament moderna (segle XX).

Resposta a les al·legacions

- I) Victor Grande Prohens en representació de Drac Plus SLU. Es desestima l'al·legació
- II) Rafael Guinea Mairlot en representació de TIRME SA. S'estima l'al·legació.
- III) Daniel Pasarín Fernandez i Emilia Sanchez Gandillo. S'estima l'al·legació.

Amb motiu de les al·legacions presentades i amb els resultats de les cales practicades, es proposa modificar únicament el final del ramal de Son Reus, aturant la delimitació del BIC i el seu entorn a les vies del tren de Sóller, segons consta a la cartografia adjunta.

CONCLUSIONS.

Així doncs, semblaria adient proposar la modificació de la incoació de Bé d'Interès Cultural, amb categoria de monument, a favor del sistema hidràulic de la font de Mestre Pere amb la delimitació de BIC i de l'entorn de protecció que figura a la documentació gràfica adjunta.

Per altra banda, s'ha considerat que les poques restes que es conserven de la síquia de na Cerdana al Camí 140, a la carretera Vella de Bunyola, i al camí Nou, i les restes localitzades dins Son Reus i a les proximitats de la incineradora NO són susceptibles d'una declaració de Bé d'Interès Cultural. Tot i això es recomana la seva inclusió dins el catàleg municipal de Palma ja que el desenvolupament urbanístic de la Ciutat amenaça la seva conservació.

ANNEX II:

(Es publica com a annex un extracte de l'informe jurídic, de dia 10 de gener de 2014. L'informe íntegre a què fa referència l'apartat 1 de modificació de la incoació, consta a l'expedient administratiu núm. 23/2013. Aquest expedient es podrà consultar a les dependències del Servei de Patrimoni Històric (Pl. De l'Hospital, 4, 07012 de Palma de Mallorca) per aquells interessats en el procediment i que acreditin aquesta condició, d'acord amb el que disposa l'art. 31 i ss. de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, modificada per la Llei 4/1999, de 13 de gener).

ASSUMPTE: informe jurídic relatiu a part de les al·legacions presentades dins el procediment de declaració del sistema hidràulic de la Font de Mestre Pere en els termes municipals de Palma de Mallorca, Valldemossa i Bunyola.

S'han presentat diverses al·legacions:

- pel Sr. Victor Grande Prohens en representació de Drac Plus SLU en data 5 de març de 2013,
- pel Sr. Rafel Guinea Mairolot, en representació de TIRME SA, el 28 de juny de 2013 i el 28 de juliol de 2013.
- pel Sr. Daniel Pasarin Fernández i la Sra. Emilia Sánchez Gandullo el dia 26 de juliol de 2013.

La major part de les al·legacions esmentades es contesten a l'informe emès pel tècnic en patrimoni etnològic el dia 9 de gener de 2014 i en el present informe.

Fonaments de dret

Primer.- La normativa d'aplicació es la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

Segon.- Quant a les al·legacions presentades pel Sr. Grande: una en relació a la nova incoació de l'expedient de declaració de BIC, sobre el mateix bé que ha estat objecte de les actuacions judicials 108/2009, fet que considera que incompleix els termes de la sentència, segons la interpretació que fa l'administració sobre el termini i de la caducitat. I l'altra al·legació sobre l'entorn de protecció fixat a l'acord d'incoació.

A la primera al·legació del Sr. Grande respondre que per tal de donar compliment a la sentència de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears núm. 526, de 13 de juliol, relativa a les actuacions judicials 108/2009, el Ple del Consell de Mallorca, a la sessió de 13 de desembre de 2012, acordà:

[...]

"1r.- Executar, en els seus estrictes termes i pel que fa a l'àmbit de competència del Ple del Consell Insular de Mallorca, la sentència de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears núm. 526, de 13 de juliol, que deriva de les actuacions núm. 108/2009 del jutjat Contenciós Administratiu núm. 1 de Palma.

L'objecte del recurs contenciós administratiu va ser l'acord adoptat pel Ple del Consell Insular de Mallorca el dia 5 de març de 2009, mitjançant el qual es va declarar com a Bé d'Interès Cultural, amb la categoria de monument, a favor del sistema hidràulic de la Font de Mestre Pere i la Síquia de Na Cerdana dels termes municipals de Palma, Valldemossa i Bunyola.

2n.- L'esmentada sentència del Tribunal Superior de Justícia núm. 526 va confirmar la decisió del jutjat contenciós administratiu que estimà el recurs interposat per DRAC HOTELS, SLU tot declarant nul l'acord del Ple del CIM de 5-3-09 per no ser conforme a dret tot i que no va compartir els seus arguments jurídics ja que el jutjat va considerar que l'acord d'ampliació del termini per a resoldre de dia 14-4-08 no estava motivat i la sala va considerar que aquest acord estava suficientment motivat però que l'expedient s'havia de considerar caducat pel transcurs del termini legal per a resoldre des de l'acord d'ampliació.

3r.- Deixar sense efecte l'acord del Ple del CIM de dia 5 de març de 2009, mitjançant el qual es va declarar com a Bé d'Interès Cultural, amb la categoria de monument, a favor del sistema hidràulic de la Font de Mestre Pere i la Síquia de Na Cerdana dels termes municipals de Palma, Valldemossa i Bunyola.

[...]"

Quant a que manifesta que la sentència declara la caducitat del procediment i la data és la de la sentència, 13 de juliol de 2012, cal comentar que quan l'administració torna a incoar l'expedient de declaració del bé en qüestió ho fa perquè a la sentència és palès que considera que l'acord estava suficientment motivat i, per tant, el bé és mereixedor de ser protegit, i perquè l'article 10.6 de la Llei 12/1998, permet tornar a iniciar un expedient de declaració una vegada transcorreguts 3 anys des de que aquell va caducar, i així ho entén el jutge quan assenyala que el dia 5 de març de 2009, el Ple acordà una declaració de bé d'interès cultural, amb la categoria de monument, a favor del sistema hidràulic de la Font de Mestre Pere i la Síquia de Na Cerdana quan ja havia transcorregut el termini legal establert, per tant, amb la sentència i posterior execució de la sentència simplement se declara la caducitat com un acte declaratiu que no constituti. De fet la pròpia sentència diu:

“l’acord d’ampliació fou del dia 2 de maig de 2008 i el de declaració de Bé d’Interès Cultural qüestionat de 5 de març de 2009, s’havien superat els 10 mesos que era el termini al qual es referia el primer. Ergo, és palès que ja havia caducat l’expedient.

Pel que fa a l’altra al·legació del Sr. Grande queda contestada a l’informe emès pel tècnic en patrimoni etnològic el dia 9 de gener de 2014.

Tercer.- Les al·legacions presentades pel Sr. Rafel Guinea Mairolot, en representació de TIRME SA, el 28 de juny de 2013 i el 28 de juliol de 2013 i pel Sr. Daniel Pasarin Fernández, i la Sra. Emilia Sánchez Gandullo el dia 26 de juliol de 2013, queden contestades a l’informe emès pel tècnic en patrimoni etnològic el dia 9 de gener de 2014.

Quart.- Atès el que estableix l’article 7 i següents reguladors del procediment de declaració de béns d’interès cultural de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, sense perjudici del tràmit d’audiència als interessats, inclòs l’Ajuntament afectat, previst a l’article 9 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, així com del període d’informació pública, i de la resolució de l’expedient. I la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

Conclusió

Vist l’informe emès pel tècnic en patrimoni etnològic el dia 9 de gener de 2014 que proposa modificar únicament el final del ramal de Son Reus, aturant la delimitació del BIC i el seu entorn a les vies del tren de Sóller, segons consta la cartografia que adjunta, la proposta és la següent:

- 1.- Desestimar les al·legacions presentades pel Sr. Victor Grande Prohens en representació de Drac Plus SLU en data 5 de març de 2013, en base a l’informe tècnic de dia 9 de gener 2014 i amb l’informe jurídic de dia 10 de gener de 2014, ambdós s’adjunten i formen part integrant d’aquest acord.
- 2.- Estimar les al·legacions presentades pel Sr. Rafel Guinea Mairolot, en representació de TIRME SA, el 28 de juny de 2013 i el 28 de juliol de 2013, en base a l’informe tècnic de dia 9 de gener de 2014, el qual com a motivació s’adjunta i forma part integrant d’aquest acord.
- 3.- Estimar les al·legacions presentades pel Sr. Daniel Pasarin Fernández, i la Sra. Emilia Sanchez Gandullo el dia 26 de juliol de 2013, en base a l’informe tècnic de dia 9 de gener de 2014, el qual com a motivació s’adjunta i forma part integrant d’aquest acord.
- 4.- Modificar la incoació de l’expedient de declaració com a bé d’interès cultural, amb categoria de monument, del sistema hidràulic de la font de Mestre Pere que transcorre pels termes municipals de Palma, Bunyola i Valldemossa, la descripció i la delimitació del qual figuren a l’informe tècnic de data 9 de gener de 2014, que s’adjunta i forma part integrant del present acord.
- 5.- Obrir un nou període d’informació pública i d’audiència als interessats, en els termes de l’article 9.3 de la Llei 12/98, de 21 de desembre del Patrimoni Històric de les Illes Balears.
- 6.- Notificar aquest acord als interessats i als Ajuntaments de Palma, Bunyola i Valldemossa.
- 7.- Publicar aquest acord d’incoació al Butlletí Oficial de les Illes Balears i al Butlletí Oficial de Estat i anotar-ho al Registre Insular de Béns d’Interès Cultural de Mallorca i comunicar-ho a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears perquè procedeixi a la seva anotació al Registre de Béns d’Interès Cultural de les Illes Balears i a la vegada comuniqui al Registre General de Béns d’Interès Cultural de l’Estat les inscripcions i anotacions que es realitzin.

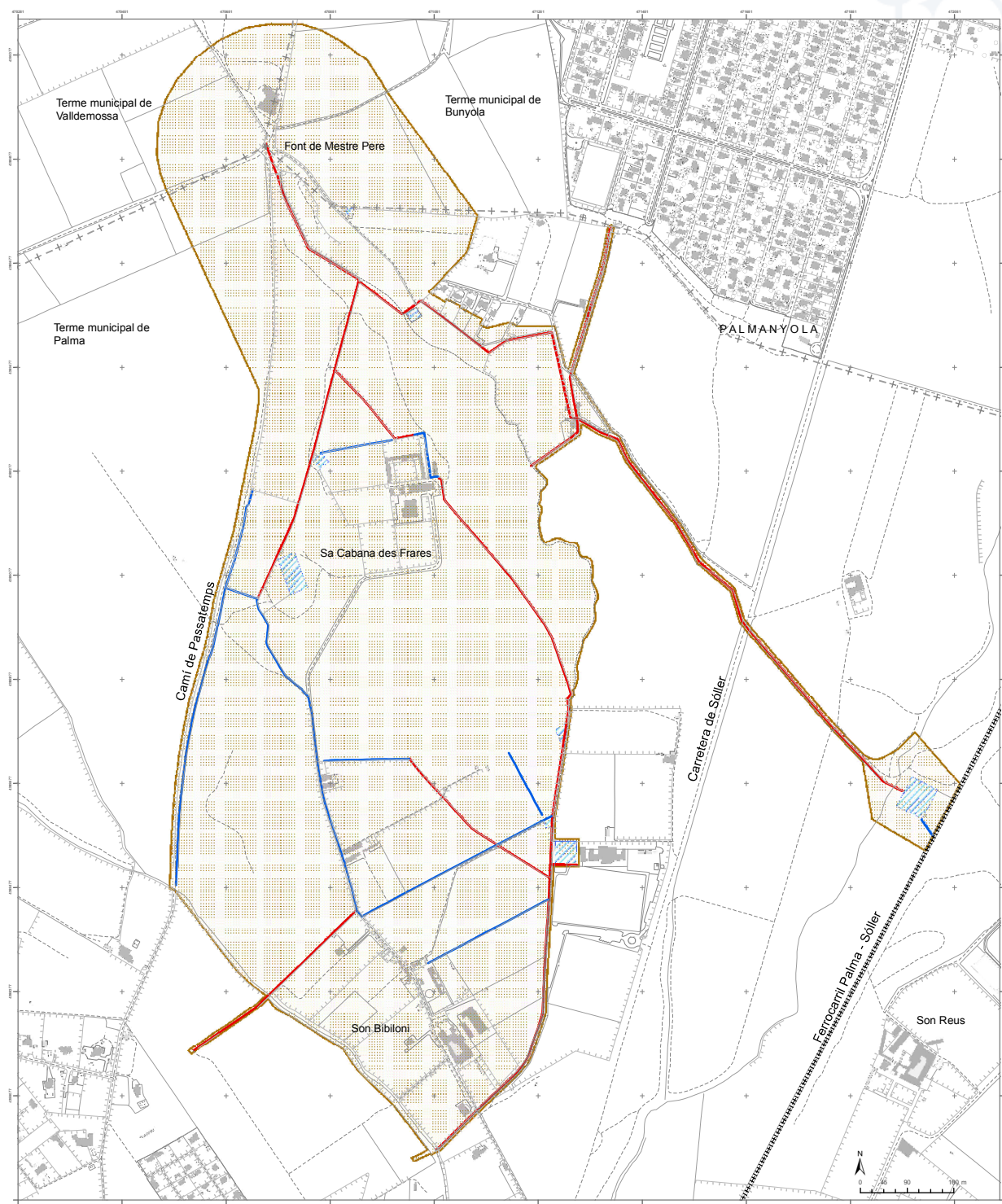
Tot això, de conformitat amb el que estableix l’article 7 i següents reguladors del procediment de declaració de béns d’interès cultural de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears, sense perjudici del tràmit d’audiència als interessats, inclosos els Ajuntaments afectats, previst a l’article 9 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, així com del període d’informació pública, i de la resolució de l’expedient. I amb la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

ANNEX III:

planimetria

Modificació de la delimitació del "Sistema hidràulic de la Font de Mestre Pere" -Gener 2014 -
Exp. 23/2013

- Ramal principal. BIC 3m -1,5 m des del centre de la siquia.
- Ramal secundari. BIC 1m -0,5 m des del centre de la siquia.
- Entorn del sistema hidràulic de la Font de Mestre Pere
- Safareigs

Base cartogràfica:
Mapa topogràfic de Mallorca escala 1:50.000 del 1993
© 2013 la cartografia de les Illes Balears (CIBIB)

